

Спікер: **Анна Заярна**

Бухгалтер ФОП

**Акциз і ліцензія
Максимальні та мінімальні ціни**

МОДУЛЬ 8

Акцизний податок

Які товари належать до підакцизних і як оподатковуються?

ДФС надала роз'яснення щодо підакцизних товарів та їх оподаткування.

Так, до підакцизних товарів належать:

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво(крім квасу "живого" бродіння);

тютюнові вироби, тютюн та
промислові замінники тютюну;
нафтопродукти, скраплений газ;
автомобілі легкові, кузови до них,
причепи та напівпричепи,
мотоцикли.

Перелік підакцизних товарів визначено
ст. 215 Податкового кодексу.

Платниками акцизного податку є:

особа, яка виробляє підакцизні товари на митній території України, в тому числі з давальницької сировини;

особа - суб'єкт господарювання, який ввозить підакцизні товари на митну територію України;

фізособа-резидент або нерезидент, яка ввозить підакцизні товари на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню відповідно до митного законодавства;

особа, яка реалізує конфісковані підакцизні товари, підакцизні товари, визнані безхазяйними, підакцизні товари, за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари, які за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави;

особа, яка реалізує або передає у володіння, користування або розпорядження підакцизні товари, які були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування до закінчення строку, визначеного законом;

замовники, за дорученням яких виробляються підакцизні товари з давальницької сировини, сплачують податок виробнику.

Перелік платників акцизного податку визначено ст. 212 Податкового кодексу.

Продаж підакцизних товарів: яку систему оподаткування обрати?

Фізичні особи - підприємці, які здійснюють продаж підакцизних товарів, зокрема тютюну, не можуть бути платниками єдиного податку першої - третьої групи, зазначена діяльність може здійснюватися на загальній системі оподаткування, за умови отримання ліцензії на роздрібну торгівлю тютюновими виробами та реєстрації підприємства платником акцизного податку.

Винятком є: сидр, перрі, пиво та столове вино на розлив. Його може продавати ФОП на ЄП

Ставка та база оподаткування Акцизного податку:

Базою оподаткування зазначеним податком є вартість (з ПДВ та без урахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів) підакцизних товарів, що реалізовані відповідно до пп. 213.1.9 п. 213.1 ст. 213 Податкового кодексу (пп. 214.1.4 п. 214.1 ст. 214 Кодексу).

Ставка та база оподаткування Акцизного податку:

Слід зауважити, що при обчисленні акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів застосовується ставка в розмірі 5 %:

Для пива, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, тютюну та промислових замінників тютюну, реалізованих відповідно до підпункту 213.1.9 пункту 213.1 статті 213 цього Кодексу, ставка податку становить 5 відсотків. (пп. 215.3.10 п. 215.3 ст. 215 Податкового кодексу).

Ставка 5% при продажі підакцизних товарів вже входить в загальну суму продажів. Тому коли обчислюємо, то не просто множимо суму реалізації підакцизних товарів на 5%, а вираховуємо її з неї.

ФОРМА розрахунку:

Сума продажу з акцизом / 105 * на 5

Приклад:

$$\frac{300 \text{ грн сума реалізації з акцизом}}{105} = \text{сума акцизного податку}$$

Розглянемо нюанси

Продаж безалкогольного пива – не платимо акциз

Пиво належить до товарної групи УКТ ЗЕД за кодом 2203 (пп. 14.1.144 ПК). А безалкогольне пиво проходить під кодом 2202: «...операції з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю товарів, які не належать до підакцизних, зокрема пива безалкогольного, акцизним податком

Розглянемо нюанси

Столове вино – платимо!

Столове вино у роздріб можна продавати без ліцензії. Але роздрібний акциз платити все одно треба (преамбула Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» від 19.12.1995 № 481/95-ВР). Підпункт 14.1.5 ПК містить термін «алкогольні напої», що включає, серед іншого, столові вина з

Розглянемо нюанси

Алкогольний коктейль – платимо!

Алкогольні коктейлі відповідають визначенню «алкогольні напої», адже в них вміст етилового спирту перевищує 1,2% і їх класифікують в УКТ ЗЕД під кодом 2208

Розглянемо нюанси

Послуги з куріння кальяну – платимо!

Сплати акцизу не уникнуть не лише особи, які продають тютюн для кальяну, а й ті, хто надає послуги з куріння кальяну: «...тютюн для кальяну, який суб'єкт господарювання роздрібної торгівлі продаватиме покупцям (у т. ч. у вигляді куріння кальяну), підлягають оподаткуванню акцизним податком з роздрібного продажу» (лист ДФС від 28.08.2018 № 3732/ІПК/20-40-40-03-18). Окрім того, і суди ставлять знак рівності між послугою з куріння і

Важливо:

З 1 січня 2022 року **зіпсовані, знищені підакцизні товари**, або товари, наявність чи місцезнаходження яких не підтверджено в місці торгівлі, вважають проданими безпосередньо громадянам та іншим кінцевим споживачам для їх особистого некомерційного використання. Такі товари варто оподатковувати 5% роздрібним акцизним податком (пп. 14.1.212 ПК).

Датою виникнення податкових зобов'язань є дата складення відповідного документа, що засвідчує зазначені факти (п. 216.9 ПК).

Приклад:

Як визначити суму
акцизного податку при
роздрібному продажі

Коли обчислюєте роздрібний акциз, зважайте на такі умови:

- базою оподаткування роздрібним акцизом є вартість реалізованих товарів з ПДВ і без урахування власне роздрібного акцизу (пп. 214.1.4 ПК);
- ставка роздрібного акцизу — 5% (пп. 215.3.10 ПК).

**Роздрібний акциз ми можемо
розрахувати прямим шляхом, зворотним,
якщо відома загальна продажна ціна.**

Прямий шлях — відома вартість без ПДВ та акцизу

Якщо вартість алкогольного напою — 100 грн без ПДВ та акцизу, спочатку нараховуємо ПДВ 20% — 20 грн. Тобто вартість із ПДВ — 120 грн. Потім нараховуємо роздрібний акциз 5% на вартість із ПДВ, яку щойно обчислили, — 6 грн. Отримуємо ціну реалізації — 126 грн із ПДВ та роздрібним акцизом.

Зворотний шлях — відома продажна ціна

Ми знаємо продажну ціну — 189 грн.
Роздрібний акциз дорівнюватиме $189/1,05 = 180,00$ грн, тобто 9 грн акциз.

А сума ПДВ становитиме $180/1,2 = 150,00$ грн., тобто 30 грн. ПДВ.

База оподаткування ПДВ — 150 грн,
роздрібним акцизом — 180 грн.

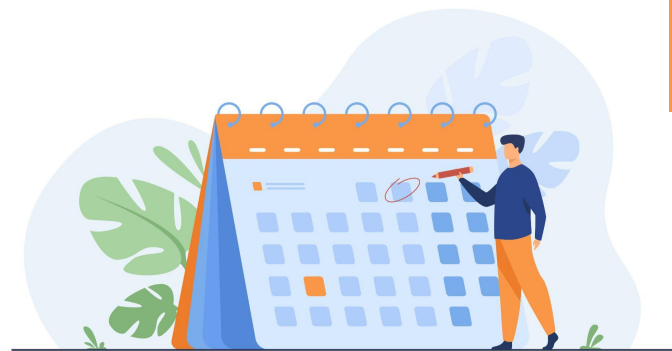
Перевіримо: $150 \text{ грн} * 1,2 = 180 \text{ грн} * 1,05 = 189,00 \text{ грн}.$

Акцизний податок: які строки сплати?

Строки сплати акцизного податку визначені ст. 222 ПКУ

Суми акцизного податку з підакцизних товарів, вироблених та реалізованих на митній території України, перераховуються до бюджету платниками акцизного податку протягом 10 календарних днів після останнього дня подачі Декларації по акцизному податку

Звіт по акцизному податку:

Щомісячно складаємо Декларацію по акцизному податку разом з усіма Додатками. Заповнюємо тільки ті Додатки, в яких у нас є показники.

Строк подачі до 20 числа наступного за звітним періодом.

Якщо останній день припадає на вихідний або святковий, то можемо подати в перший робочий день без штрафної санкції

Як звітувати

ДПС реєструє платника роздрібного акцизу **за місцезнаходженням пункту продажу товарів** не пізніше за граничний термін подання Декларації акцизного податку. Її форму затвердив Мінфін своїм наказом від 26.09.2016 № 841 (далі — Декларація). Декларацію подайте за місяць, у якому проводили господарську діяльність (пп. 212.3.1-1 Податкового кодексу України; ПК). Спеціальної заяви про реєстрацію платником роздрібного акцизу **подавати не треба** (ЗІР, категорія 116.01).

Куди і коли звітувати

Місце подання звітності та сплати роздрібного акцизу пов'язане з місцем розташування пункту продажу алкоголю чи тютюну (ЗІР, категорія 114.07) (табл. 1).

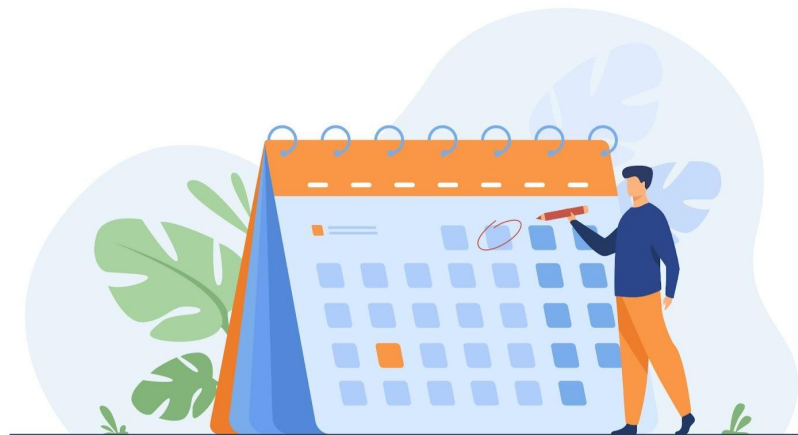
Кількість пунктів продажу	Кількість Декларацій
Один або декілька, що розташовані на території, підпорядкованій одному органу місцевого самоврядування (один код КОАТУУ)	Подайте одну Декларацію та додаток 6 «Розрахунок сум акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів» (далі — Розрахунок)
Декілька пунктів продажу, що розташовані на територіях, підпорядкованих різним органам самоврядування (різні коди КОАТУУ):	
що їх обслуговують різні органи ДПС	Подайте Декларацію із Розрахунком до кожного органу ДПС за кожним КОАТУУ
що їх обслуговує один орган ДПС	Подайте одну Декларацію з декількома Розрахунками відповідно до кількості кодів КОАТУУ

Кількість пунктів продажу

що їх обслуговує один орган ДПС

Кількість Декларацій

Подайте одну Декларацію з декількома
Розрахунками відповідно до кількості кодів КОАТУУ

Як заповнити декларацію

Заповніть розділ Д Декларації та Розрахунок (п. 2 розд. I Порядку).

У заголовній частині Декларації зазначте, зокрема, вид як платника акцизу. Для цього поставте позначку у графі, що відповідає підпункту 212.1.11 Податкового кодексу України; ПК):

05	Вид платника акцизного податку	відповідно до пункту 212.1 статті 212 розділу VI Податкового кодексу України (далі — Кодекс) ³											
		212.1.1	212.1.2	212.1.4	212.1.5	212.1.6	212.1.7	212.1.8	212.1.11	212.1.12	212.1.13	212.1.14	212.1.15
									x				

Як заповнити декларацію

Розділ Д Декларації має дуже стислий вигляд.

Якщо податкова обслуговує одну територію з певним кодом КОАТУУ, де розміщене ваше місце торгівлі, то й Декларацію складайте з одного рядка Д1 із загальною сумою акцизу та одного рядка Д1.1, у якому запишіть код КОАТУУ і також суму акцизу.

Коли податковий орган контролює одразу декілька територій з різними КОАТУУ, кількість рядків у Декларації збільшиться: Д1.2, Д1.3 тощо. У кожному запишіть окремий код території і суму акцизу, що йому відповідає. Загальну суму акцизів зазначте у найпершому рядку — Д1. Якщо ж пункти продажу контролюють різні податкові, підготуйте для кожної окремі Декларації.

Показники у Декларації, крім додатків, проставляйте у гривні без копійок та округлюйте за загальнозстановленими правилами (п. 7 розд. II Порядку).

У табличній частині Розрахунку — два розділи. У першому наведено три групи алкогольних напоїв і тютюнові вироби, у другому — різні види пального. Однак уже протягом двох років роздрібного акцизу **з продажу пального не сплачують**. Тож форму просто не встигли оновити.

Як розподіляти алкоголь на групи

Рядок Розрахунку	Вид алкоголю
Рядок 1.1 — Лікоро-горілчана продукція	Тут зазначте горілки та лікоро-горілчані напої. Горілки поділіть на горілки та горілки особливі. Лікоро-горілчані напої поділіть на групи: лікери, наливки, настоянки, бальзами, аперитиви, коктейлі, напої десертні. У цьому рядку також зазначте слабоалкогольні напої, зокрема «SHAKE», «Лонгер», «Бренді-кола», «Ром-кола», «Джин-тонік», «Рево» та інші
Рядок 1.2 — Виноробна продукція, інші спиртові дистиляти, продукти із вмістом спирту етилового 8,5% об. і більше	Виноробна продукцію: вина виноградні натуральні, вина натуральні кріплені, шампанські, ігристі, газовані, вермути, брендї, сусло виноградне та інші виноматеріали, коньяки, інші алкогольні напої з винограду, плодів та ягід. До інших алкогольні напоїв віднесіть напої, отримані шляхом переробки та збродження плодів та ягід, соків плодово-ягідних за спеціальною технологією міцністю до 8,5% об. — сидри, перрі тощо. Запишіть також інші спиртові дистиляти — віскі, ром, джин, текіла, продукти із вмістом спирту етилового 8,5% об. і більше та інші товари, які не увійшли до рядка 1.1

Як розподіляти алкоголь на групи

Рядок Розрахунку	Вид алкоголю
Рядок 1.3 — Пиво	Зазначте пиво, пиво спеціальне — «BEERMIX». Зауважте, що пиво безалкогольне, зазначено у товарній позиції 2202 УКТ ЗЕД, не є підакцизним товаром

Та навіть якщо ви припустилися помилки у розподілі виручки від реалізації певних груп алкогольних напоїв, коли заповнювали Розрахунок, податківці заспокоюють: проблем не буде. У своїй консультації в ЗІР (категорія 114.09) вони зазначили: «Фінансова відповідальність за помилку в Декларації, яка не призвела до заниження/завищення суми податкових зобов'язань (в т. ч. у разі помилкового розподілу по видах підакцизної продукції між рядками 1.1-1.4 розділу I додатка 6 за графою «Вартість», за умови, що при цьому код КОАТУУ залишається незмінним), **не застосовується**». Адже це не вплине на розрахунки з бюджетом.

Отже, якщо продаєте підакцизні товари на територіях, підпорядкованих різним органам самоврядування, **звітуйте до кожного органу ДПС.**

Якщо неправильно розподілите виручку від реалізації алкогольних напоїв у Розрахунку, **вас не оштрафують.**

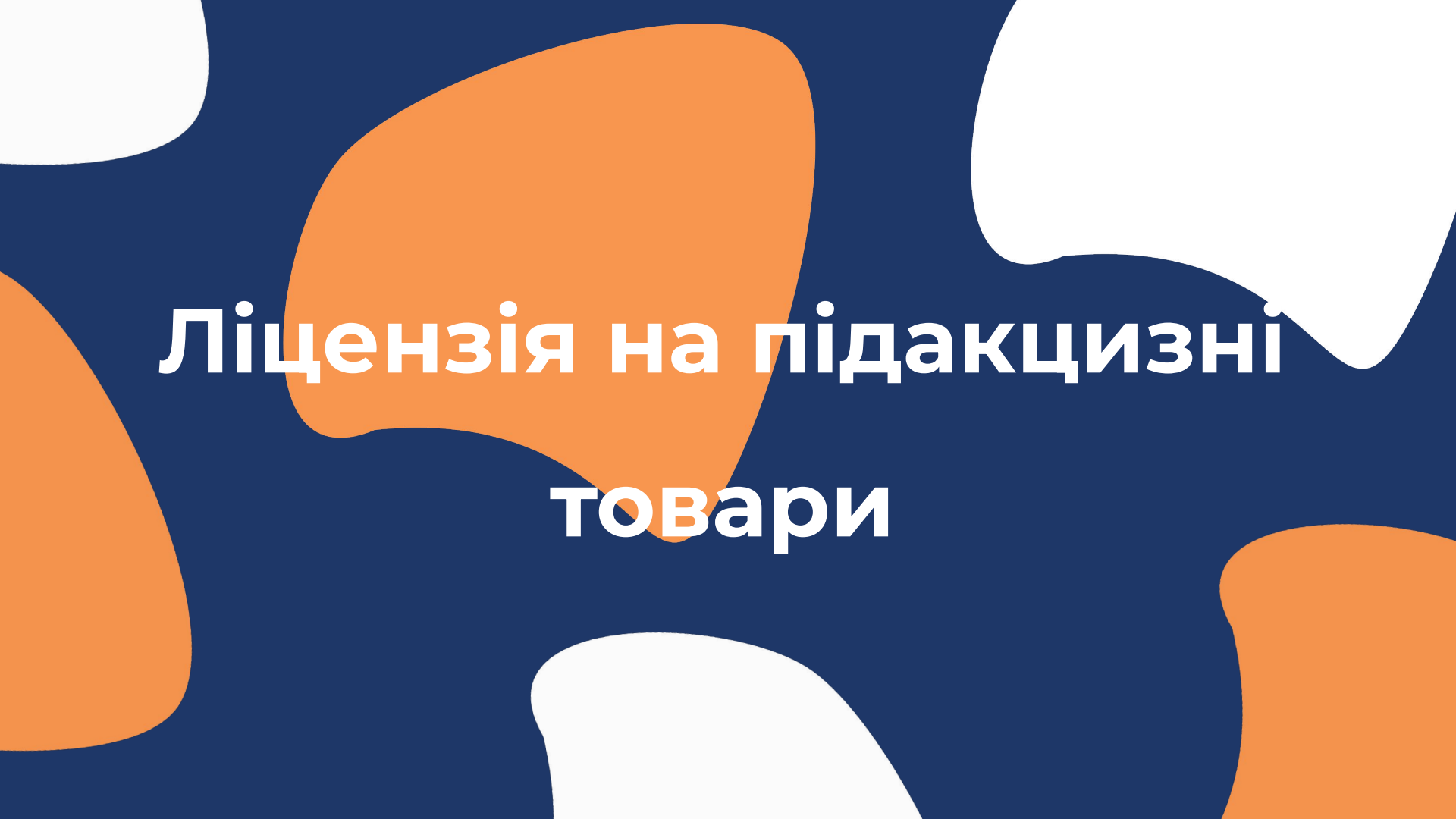
Штраф по Декларації:

Згідно з **п. 120.1 ст. 120 ПКУ**, відповідальність за неподання або несвоєчасне подання платником податків або іншими особами, зобов'язаними нараховувати й сплачувати податки, збори податкових декларацій (розрахунків), — штраф у розмірі 340 грн за кожне таке неподання чи несвоєчасне подання.

Ті самі дії, вчинені платником податків, до якого протягом року було застосовано штраф за таке порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі 1020 гривень за кожне таке неподання або несвоєчасне подання.

Ліцензія на підакцизні товари

Як отримати ліцензію?

Порядок отримання ліцензії не надто складний.

Передусім потрібно знати, що видають ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами Головні управління ДФСУ в областях та м. Києві за місцем здійснення суб'єктом господарювання торговельної діяльності. Подати документи та отримати оформлені ліцензії можна також у Центрах обслуговування платників податків

Ліцензії видають на підставі заяви підприємства.

У ній мають бути зазначені такі відомості:

— вид господарської діяльності, на провадження якого підприємство має намір отримати ліцензію (у нашому випадку — роздрібна торгівля алкогольними напоями або тютюновими виробами);

— адреса місця торгівлі, перелік РРО (КОРО), які знаходяться на місці торгівлі, а також інформація про них: модель, модифікація, заводський номер, виробник, дата виготовлення, реєстраційні номери свідоцтв РРО (КОРО), які знаходяться на місці торгівлі, та дата початку їх обліку в органах ДФС — для заяви на видачу ліцензії на роздрібну торгівлю алкогольними напоями;

— адреса місця торгівлі — для заяви на видачу ліцензії на роздрібну торгівлю тютюновими виробами.

Крім того, для отримання ліцензії вам знадобляться копія платіжного доручення на перерахування частини встановленої річної плати за ліцензію (з відміткою банку про оплату)

Важливо:

В електронному кабінеті має бути актуальна інформація

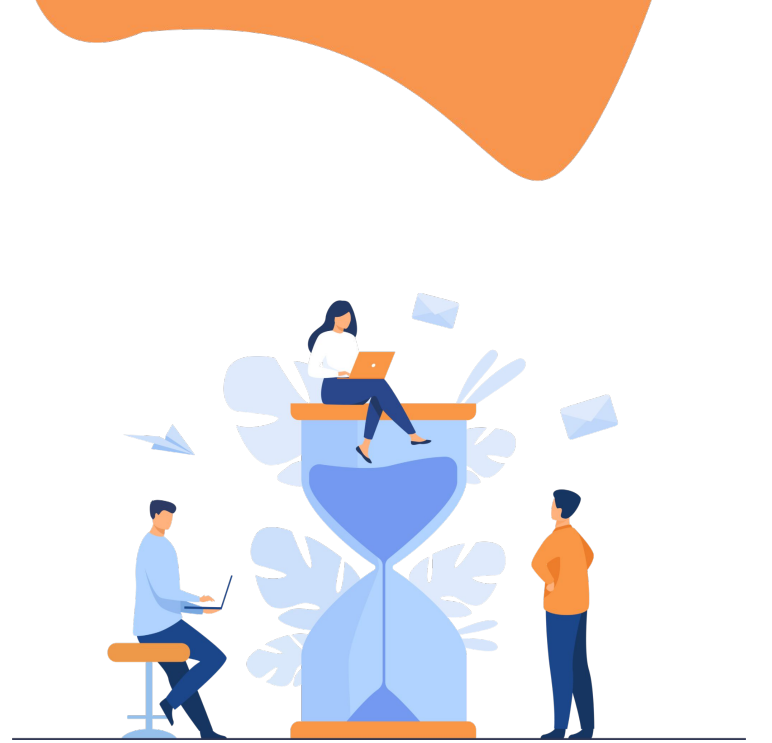
1. Наявність подання Форма 20-ОПП
2. Заява на реєстрацію РРО/ПРРО із інформацією про КОРО та розрахункові книжки.

На підставі заяви про реєстрацію РРО/ПРРО, ДПС видасть реєстраційне посвідчення (де буде присвоєно фіскальний номер РРО).

У десятиденний строк з дня подання документів підприємство отримає або оформлену ліцензію, або рішення про відмову в її видачі. Причому в останньому випадку обов'язково зазначають підстави для відмови (п. 3.4 Рекомендацій № 213).

Ліцензія на роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами видається строком на один рік.

Можливо сплачувати щоквартально, окрім 1 раз на рік. В цьому випадку ліцензію обов'язково поновлювати. Алгоритм той же самий, що і у річній, єдине, що проміжну роблять швидше та ви здаєте свою діючу проміжну ліцензію, де ставлять нову відмітку про термін з печаткою органу, що видав.

Подати заяву необхідно хоча б за 3 робочі дні до закінчення проміжного періоду. Коли по такій ліцензії виходить строк 1 рік, ви подаєтесь знову за 10 робочих днів та вам видають нову ліцензію.

Одержана ліцензія на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями або тютюновими виробами має знаходитися на видному місці торгівлі і бути доступною для огляду.

Ліцензія подається по місцю реєстрації платника податку, якщо ми говоримо про область, якщо локально вони відрізняються, то по місцю провадження діяльності.

На кожен вид акцизного товару видається окрема ліцензія. Тобто, якщо магазин продуктів з алкоголем та тютюном, то ви повинні отримати 2 ліцензії. Відповідно: на алкоголь та на тютюн.

Що буде за торгівлю без ліцензії?

зг. ч. 2 ст. 17 Закона № 481 Продаж підакцизними товарами без ліцензії загрожує штрафною санкцією у **200%** розмірі партійного постачання,

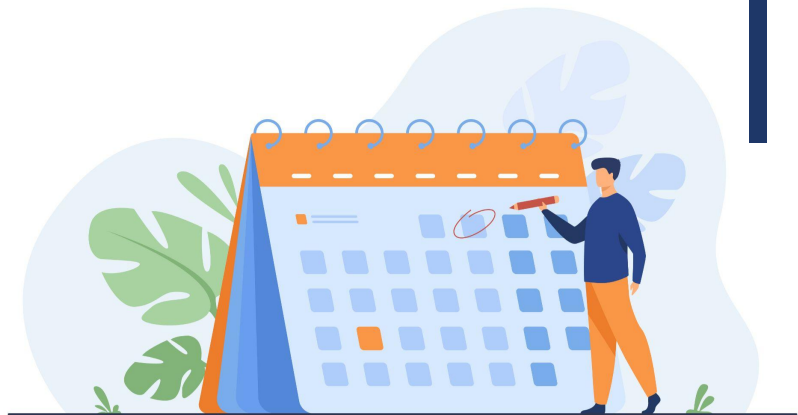
але не менше **17 000,00 грн**

Партія в трактуванні податкової це весть документ на оприбуткування. Навіть, якщо ви продали лише 1 вид товару, штраф буде на весь товар по накладній.

ВАЖЛИВО!

Така штрафна санкція може застосовуватись не більше як 1 рік з дня правопорушення. (ЗІР 115.06)

Якщо ліцензія на продовжені маємо право торгувати?

Так, якщо строки вірні і ви вчасно все надали в податкову, тоді строк у вас не переривається.

Коли говоримо про нову ліцензію, то тут ситуація гірша. Вам потрібно її здати спочатку. Якщо не встигнете оформити нову, продавати в цей період не зможете.

Якщо змінилась назви вулиці, вносити зміни в ліцензію?

Так, обов'язково!

При зміні таких реквізитів необхідно поновити ліцензію:

назва, місце розташування, номер телефона,
факс

місце торгівлі

адреса відокремлених торгових точок

Чи можемо призупинити дію ліцензії?

Ні.

Тільки коли в нас просрочка платежу о кварталній ліцензії - податкова сама нам призупиняє її дію з дня отримання такого повідомлення вами.

Що робити із залишками продукцію по закінченню строку дії ліцензії?

У варіанті з ФОП ви можете тільки випити самі.

Подарувати, продати ви не можете без діючої ліцензії. Тому перед тим повинні про це подумати і вирішити, що робити.

**Мінімальні та
максимальні ціни**

МАКСИМАЛЬНІ ЦІНИ на ТЮТЮН.

Максимальна межа ціни - це законодавчо встановлена максимальна ціна, по якій продавець може продати свій товар.

Така ціна береться з накладної на прихід, не з пачки!

Хоча на ній так само вказана ціна, але бувають пересорти партій.

В таких ситуаціях ціни збігатись не будуть з ціною на пачці.

Як це виглядає?

в самій накладній на оприбуткування
буде:

кількість одиниць приходу

ціна, по якій ви отримуєте товар

сума в рядку (ціна * кількість)

і останній рядок - це максимально
допустимі роздрібні ціни для вас.

Що можемо?

Максимально, що нам дає держава при регулюванні роздрібних цін на тютюнові вироби - це додати ставку акцизного податку і зробити заокруглення.

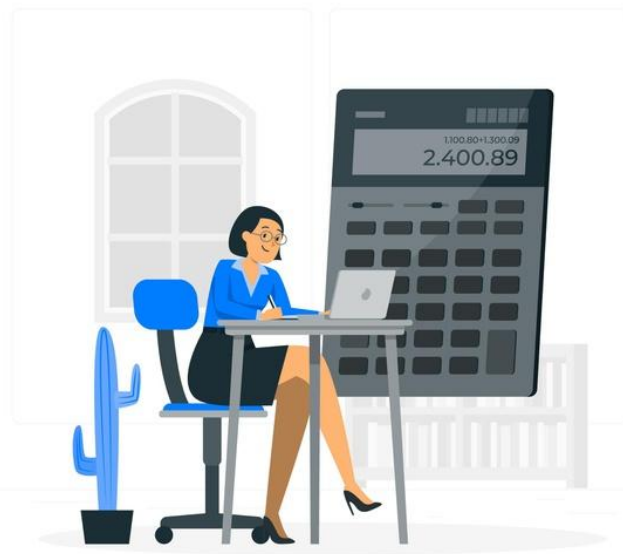
АЛЕ! з заокругленням необхідно бути обережним.

Мінімальні оптово-відпускні і роздрібні ціни на окремі види алкогольних напоїв, визначені (розраховані) згідно з примітками 1-3 цього додатка, заокруглюються:

У бік зменшення до найближчого числа, що закінчується на 0, якщо закінчуються від 1 до 4 копійок;

У бік збільшення до найближчого числа, що закінчується на 0, якщо закінчуються від 5 до 9 копійок.

Мінімальні ціни на алкоголь:

Тут протилежна ситуація

На всі алкогольні товари, дивлячись від вмісту спирту (оборотів %) будуть мінімальні ціни.

В цьому випадку вам самим необхідно контролювати їх, при зміні цін від законодавства

Приклад:

Як встановлювати ціни
на алкоголь та
тютюнові вироби при
роздрібній торгівлі

У сфері продажу алкогольних напоїв діють мінімальні роздрібні ціни (постанова КМУ «Про встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв» від 30.10.2008 № 957).

Податківці пояснили, що встановлена мінімальна ціна алкоголю вже містить роздрібний акциз (ЗІР, категорія 115.06).

А от у сфері торгівлі тютюном ситуація дзеркально протилежна: там використовують максимальні роздрібні ціни, що їх декларують виробники та імпортери. При цьому порушенням вважатимуть роздрібну торгівлю за цінами, вищими за встановлені максимальні роздрібні ціни на тютюнові вироби. Наприклад, якщо виробник встановив максимальну ціну 20 грн за пачку, роздрібний продавець може реалізувати її не дорожче ніж за 21 грн з акцизом 5%.

Утім, обом категоріям торгівців — як алкоголем, так і тютюном — треба бути пильними, коли округлюють розрахунки (постанова Правління НБУ «Про оптимізацію обігу монет дрібних номіналів» від 15.03.2018 № 25). Бо податківці вже кілька разів натякали, що округлення граничних цін може призвести до порушення Закону № 481 (листи ДФС від 14.11.2018 № 4823/6/99-99-14-05-01-15/ІПК, від 29.11.2018 № 5012/6/99-99-14-05-01-15/ІПК).

26.01.2021

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТА...

Про встановлення розміру мінімальних

Додаток до постанови Кабінету Міністр...

РОЗМІР мінімальних оптово-відпускни...

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 30 жовтня 2008 р. № 957
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 5 вересня 2018 р. № 748)

**РОЗМІР
мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види
алкогольних напоїв**

Код виробів згідно з УКТЗЕД	Опис товару	Мінімальна ціна за 1 літр 100-відсоткового спирту, гривень		Роздрібна ціна, гривень
		оптово-відпускна	роздрібна	
2208 60, 2208 70, 2208 90	Горілка та лікеро-герстичні вироби, інші	321	447	
2208 30	Віскі	682	895	
2208 40	Ром та інші спиртні дистильати та спиртні напої, одержані шляхом перегонки зброджених продуктів з цукрової тростини	682	895	

Мінімальна ціна алкоголю:

Віскі (роздрібна) = $895 \text{ грн} * 40\% \text{ (вміст спирту)} / 100 = 358 \text{ грн} / 1 \text{ літр} : 2 = 179 \text{ грн} / 0,5 \text{ л.}$

Як такі продажі відстежуються в податковій?

Інформація синхронізується з сервером податкової щоденно в розрізі кожної одиниці.

Тому вам не вдасться приховати даний факт правопорушення

Коли приходить фактична перевірка вся інформація в неї вже є

Які документи необхідні при таких фактичних перевірок?

книга ОРО (якщо електронний варіант, його змінити не зможемо)

прихідні накладні на товар, в яких порушені мінімальні ціни (вам, навіть скажуть конкретні позиції та період надходження)

книгу обліку доходів та витрат ФОП

Дякую, що ви з нами!